

Läsnä: Kerttu Nikinmaa, kirkkovaltuuston puheenjohtaja
Seppo Raatikainen, kirkkoneuvoston varapuheenjohtaja
Kari Sipilä, seurakunnan taloudenhoitaja
Marjatta Kärkkäinen, Ins.tsto Tuomo Hinkkanen Ky
Martti Jokinen, Museovirasto

Käynnin tarkoitus oli tarkastaa turvalaitteiston asennuksen sopivuus Ruskon kirkkoon. Suunnitelman on laatinut ins.tsto Tuomo Hinkkanen 18.9.1996. Se sisältää murtohälytysjärjestelmän ja savuilmamaisimilla varustetun paloilmoitusjärjestelmän.

Suunnitelma on hyvin ja asianmukaisesti laadittu. Kuitenkin vaikeutena Ruskon kirkossa on laitteiston vaatimien keskusten sijoittaminen tuulikaappiin, joka on varsin pieni ja siten myös arka muutoksille. Laitteiston sijoittaminen 150 cm:n korkeudelle muuttaisi liiaksi asehuoneen interiööriä eikä sitä muutoinkaan ole hyvä kiinnittää seinälle. Koska kuitenkin kirkosta ei tunnu löytyvän muuta sopivaa paikkaa, on ainoa mahdollisuus (jos palohälytyslaitteiston asentamiseen päädytään) rakentaa toiseen seinustoilla olevista penkeistä tukeutuva puinen sisustukseen sopeutuva kaappi, joka on seinästä irrallaan, nousee penkistä ja on tuettu esim lattiaista teräspilarein. Sen suunnittelu edellyttää ammattitaitoisen arkkitehdin palkkaamista, vaikka tehtävä ei olekaan kovin suuri.

Murtohälytysjärjestelmä on tärkeä saada Ruskon kirkkoon, mutta palohälytysjärjestelmän tarpeellisuus ei ole itsestään selvä. Jos palokunta ei saa hälytystä välittömästi ja jos se ei ehdi paikalle alle kymmenen minuutin, ei kattopalon sattuessa ole paljoa tehtävissä. Paloilmamaisinjärjestelmää ei ainakaan vielä saada kytkeä aluehälytyskeskukseen tai palokuntaan, vaan hälytys menee joko kirkkoheralle tai seurakuntamestarille. Siksi siitä saatava hyöty on varsin vähäinen ja sen asentaminen ei ole kovin perusteltua. Keskiaikainen holvattu kivikirkko voi kestää tulipalon jos se rajoittuu vain holvien yläpuolisiin rakenteisiin. Yhtä tärkeä kuin muu palosuojelu on tehtävien jakaminen vastuuhenkilöille, jotka tietävät miten menetellä palon sattuessa. Näiden on syytä pitää harjoitus yhdessä palokunnan kanssa, jotta nähdään miten organisaatio todellisuudessa toimii. Alkusammutuslaitteisto on tärkeä järjestää niin että se on nopeasti käsillä tarvittaessa. Ainakin jumalanpalvelusta toimittavien sekä seurakuntamestarin tulee olla selvillä näiden käytöstä, sijainnista ja yleisön ohjaamisesta mahdollisen palon sattuessa.

Paloilmamaisinjärjestelmän johdoasennukset voidaan tehdä valmiiksi samassa yhteydessä kuin murtohälytysjärjestelmä, mutta porauksia ilmaisimia varten ei holvien läpi toistaiseksi tehdä. Porausten paikka pitää osuttaa holvimuurauksen saumaan eikä tiileen, jos ilmaisimet joskus tulevaisuudessa asennetaan. Holvien päälle on aiheellista tehdä kulkusillat asennusten ja ullakon huoltoa varten. Ullakko tulee aina tarpeen mukaan puhdistaa naakanpesistä ja pölystä. Johdotuksen vienti asehuoneesta kirkon ullakolle voi tapahtua vain asehuoneen katon läpi ulkoseinää myöten ja kirkon räystään läpi. Johtojen määrä ei saa olla kovin suuri, ettei julkisivu tärvelly.

Jos savuilmamaisimet joskus asennetaan, tulee niiden väri maalata tehtaalla ennen

asennusta vastaamaan kirkon holvien väriä. Valkoinen erottuu liian räikeänä nykyisestä harmahtavasta pinnasta.

Asehuoneen paanukatto vuotaa ja sen korjaukseen tulee ryhtyä mahdollisimman pian. Paanujen uusiminen on vaativa työ ja siinä tarkoituksessa seurakunnan on neuvoteltava Museoviraston puukonservaattori Olli Cavénin kanssa, joka voi antaa ohjeita hankkeen toteuttamisesta, urakoitsijoista, tervasta ja tervan toimittajista. Asehuoneen sisäkaton laudoituksessa on muutamassa laudan päässä vuodosta aiheutuneita lahovaurioita. Lautoja ei saa uusia kokonaan, vaan ainoastaan lahonneet kohdat. Uusitut osat on tehtävä samanlevyisiksi vanhojen kanssa ja niiden pinta höylättävä käsin, koska konehöylätty erottuu liian sileänä vanhasta kattopin-
nasta. Toistaiseksi laudat voidaan jättää silleen eikä kunnostuksella ole mitään kiirettä.

Murtohälytysjärjestelmään sisältyvää hälytystorvea ei ole syytä sijoittaa pääoven yläpuolelle näkyvään paikkaan, vaan se voidaan yhtä hyvin siirtää parven yhteyteen, kuten paikalla pidetyssä katselmuksessa todettiin. Ukkosenjohtimen kunto on syytä tarkistaa.

Ruskon kirkossa on odotettavissa ikkunoiden kunnostus. Se tulee tehdä korjaamalla eikä uusimalla. Ikkunoiden kunto on syytä selvittää yksityiskohtaisesti ja laatia sen perusteella ohjeellinen työselitys. Lahot osat joko uusitaan tai paikataan terveellä puulla. Ohjeita on mm. Museoviraston korjauskortissa. Sisäikkunat on korjauksen yhteydessä tiivistettävä ja samalla on ulkopuutteet tarkistettava niin, että ikkunoiden välitilan tuuletus toimii riittävän hyvin. Näillä toimenpiteillä vältetään ikkunapintojen kondenssilta. Ikkunalasit ovat poikkeuksellisen arvokkaat ja ne tulee irroittaa ehdottomasti ehjinä. Lasituskittiä ei saa irroittaa taltalla tai puukonkärjellä vaan kitti voidaan pehmittää erityisellä infrapunalämmittimellä tai maalipoistoaineella, jota joudutaan käyttämään useampi kerros ennenkuin kitti saadaan poistetuksi.

Kirkossa olleet kolme vanhaa öljymaalausta on konservoitu ja ne voidaan ripustaa siten että yksi tulee oven yläpuolelle vanhaan koukkuun ja yksi lehterin alle myös vanhaan koukkuun. Kolmannelle taululle ei löytynyt selkeätä paikkaa ja sovittiin, että tutkitaan mahdollisuus sijoittaa se urkulehterin seinälle.

Ruskon kirkossa on halkeamia, joiden liikettä on syytä seurata. Kuoriseinässä on kaksi kipsisiltaa, mutta ne ovat rappauksen päällä, joka on irti kiviseinästä. Tämän vuoksi seinien mahdollinen liikkuminen ei näy kipsisilloissa, koska rappauslaasti on vaimentamassa liikettä. Sen takia on perusteltua laittaa uudet kipsisillat halkeamaan ulkopuolelle. Asehuoneessa on myös halkeama, jota on syytä tarkkailla.

Tehtävistä toimenpiteistä on tiedotettava Museoviraston rakennushistorian osastolle.

Helsingissä 14.1.1997

Martti Jokinen
Martti Jokinen, arkkitehti